Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го КВІТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 102. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 23, 1952. VOL. LX.

56 БІЛЬЙОНІВ ПОДАТКІВ У МИНУЛОМУ РОЦІ

Вашинґтон. — Бюро Внутрішніх Прибутків зібрало — дол. 56,100,000,000 з вплат різнородних податків за 1951 рік. Це найбільша річна податкова сума, побрана в цілій історії Злучених Держав. Гроші, призбирані від загальної публіки як особисто доходові й інші податки, дали суму — тридцять більйонів, як це виявляють цифри, подані бюром до прилюдного відома. Найближчу високу суму вплатили на податок корпорації, що ведуть підприємства, бо дол. 16.6 більйона. За податковими округами,—то найбільший податок прийшов з Мішіґен, бо 4,6 більйона, а за ним іде податкова округа північн. Ілиной з 4.1 більйона. Південна частина нюйоркської дільниці Мангаттен принесла 3.8 більйона, північна 3.6 біл. — За стейтами — найбільший податок вибрано в Ню Йорку, бо 10.4 більйона, а за ним іде Ілиной, потім Мічіґен, дальше Пенсилвенія. Податкова сума за 1951 р. була вища від найвищої попередньої, тобто з 1945 р., коли то вплачено податків 43.9 біл. У 1950 р., — отже в попереджаючім рік 1951, призбирано податків висотою 39.9 біл. Крім особисто-доходових і заробіткових податків від одиниць і корпорацій побрано ще інші податки загальною висотою 9.5 біл. від таких предметів загального вжитку, як алькоголь, тютюн, прибуток від продажу квитків і т. п.

Сенат заборонив вживати фонди на керівництво сталевої промисловости

Ташинґтон. — Сорок чотирма голосами проти тридцяти одного, Сенат схвалив заборонити вживання фондів на керівництво сталевої промисловости, захопленої президентом під час спору між робітниками й підприємцями за підвишку платень. Президент вислав відповідний лист з проханням до віцепрезидента Албена В. Барклі недопустити до такої ухвали. Погляд в політичних колах такий, що така демонстрація проти президента не стримає уряду від використання федеральних фондів на таку ціль, бо адміністрація підприємств буде розділена поміж різні бюра. Крім того над цим має ще відбутись голосування в Палаті Репрезентантів.

Добровольці мусять залишитися в війську дальших 9 місяців

Вашинґтон. — Вояки, що зголосилися до військової служби добровільно, а яких служба мала б скінчитися в році, що починається з днем 1 липня теперішнього року, мають служити додатково ще 9 місяців. Це стосується тих, що вступили до армії, повітряних сил, воєнної фльоти або до морської піхоти („марінс"), але не стосується таких, що їх обов'язково покликано до війська на 24 місяці, як цього вимагає теперішній поборовий закон. Те ж не стосується це до таких вояків, яким, уже давніше продовжено військову службу понад час, на який вони добровільно зголосилися. Цим розпорядком, виданим департаментом оборони, охоплені коло 125,000 вояків. Давніше продовжено службу добровольцям на повний рік, а тепер час скорочено до додаткових дев'ять місяців. Але й тих дев'ять місяців можуть бути скорочені, коли в якійсь ділянці зброї зголоситься багато добровольців, що зможуть заступити місце теперішніх. Загалом змінено в дечому систему призначування вояків на службу в заморських країнах.

При цій нагоді департамент оборони вявив кількість американських збройних сил під теперішню пору, а саме 3,700,000 вояків.

Злочинність серед молоді зросла на 5%

Вашинґтон. — Федеральне Слідче Бюро звідомляє, що злочинність між молодю в Злучених Державах зросла в 1951 р. на 5.2 відсотків по містах, а на 5 відсотків в сільських околицях. Директор Еф Бі Ай, Едґар Гувер, оприлюднивши ці вісті на підставі звідомлень з поліційних департаментів про кількість молодих людей, яких відтиски пальців треба переховати для дальшого слідження їхньої злочинности, назвав цю статистику „трагедією країни". „Більше молоді в віці нижче 23 років стають проступниками ніж кожна інша група" стверджує Гувер, виявляючи, що загальна кількість молоді в віці нижче 23 років, арештованої в 1951 р., охоплює 119,676 осіб, тобто 14.4 відсотків усіх арештованих. Арештантів у віці понижче 18 літ було в тому році 37,259, а в попередньому році 34,599 осіб, отже приріст виносить 7.7 відсотків.

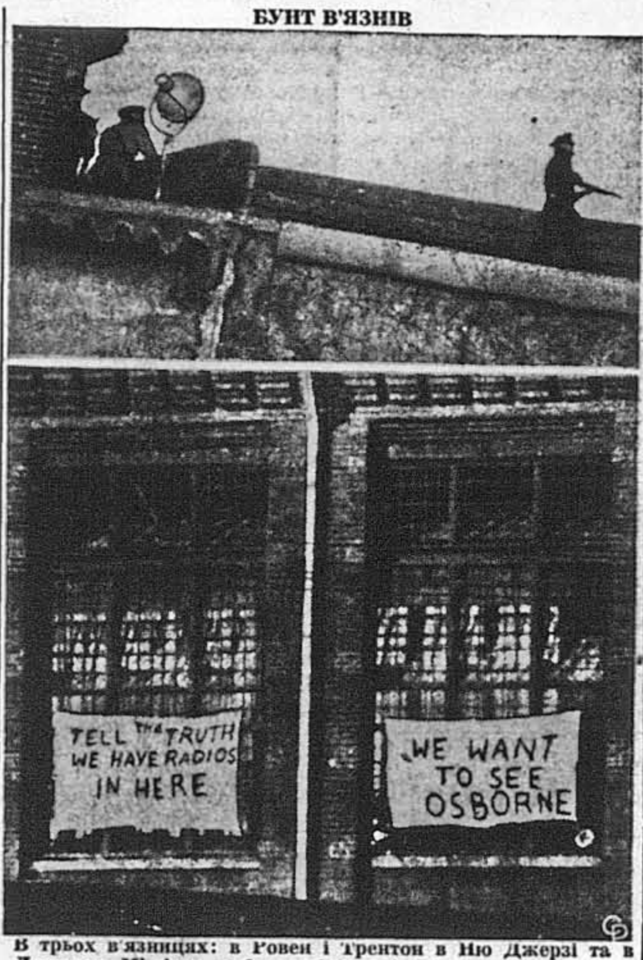
Червоні правники мусять піддатися карі

Вашинґтон. — Голосний процес проти одинадцятьох комуністичних діячів проходив у напруженій атмосфері й позначився порушенням правних норм з боку правників, що виступали в імені обвинувачених. Правники не підпорядкувались наложеним на них карам й справа опинилась у Найвищому суді, який вирішив її не на їхню користь. Дальшого відклику вже не може бути й червоні правники відбуватимуть кількамісячне ув'язнення.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЗНАЧИВ $1,250,000 НА ПОВОДЯН

Вашинґтон. — На наглу допомогу поводянам у стейті Монтана, призначив президент Труман з федеральних допоміжних фондів дол. 250 тисяч, а це разом становить — суму дол. 1.250.000, призначених ним досі на потерпівших від поводі, спричиненої виливами рік Мізурі, Місісіпі, Канзас, Червоної й їхніх доплив у прибережних стейтах. — Повінь у стейті Монтана прийшла внаслідок виливу ріки Мілк Рівер. Гроші на допомогу в тій околиці взято з фондів Федерал Гавзінґ енд Гом Файненс Ейдженсі. Оскільки йдеться про виливи доплив ріки Місісіпі, то їхня загроза не прибрала такої катастрофи, яку можна було передбачувати, бо військова й цивільна влада мали час приготовитися до неї і забезпечити береги й прибережні тами від прірви. Боротьба проти диких сил природи принесла перемогу людським змаганням. — Вона тривала повний тиждень. Тепер вершок води минув уже місто Ст. Джозеф, у стейті Мізурі, а після того опинився в найбільшій ріці, — тобто в Місісіпі. Околиці охоплені виливом патролює військо, а першу допомогу несе Американський Червоний Хрест. Крім того хвилеві фонди, призначені президентом, дають втікачам надію, що вони зможуть відбудувати свої житла й повернути до нормального життя.

БУНТ В'ЯЗНІВ

В трьох в'язницях: в Ровей і Трентон в Ню Джерзі та в Джексон, Мішіґен, вибухли бунти в'язнів, що домагаються перевірки в'язничних відносин та зміни на постах начальників. На фото: у в'язниці в Ровей збунтовані в'язні вивішують через вікна великі транспаренти із своїми домаганнями, тоді, коли скріплена стейтовою поліцією в'язнична сторожа на даху в'язниці та на мурах, якими вона обведена, пильно береже, щоб не було спроб втечі і поширення бунту. В усіх випадках збунтованим в'язням пощастило захопити деяку кількість сторожів, що їх тепер держиться як закладників.

Кривавий бунт в'язнів у Мішіґені

Джансон, Міш. — У місцевій в'язниці вибухнув бунт 2,600 в'язнів. Учасники бунту, серед яких є багато злочинців і психопатів зайняли настільки грізну позицію, що стейтова поліція була змушена вжити вогнепальної машинової зброї. Від куль загинув один в'язень, а сім було поранено. Особливу завзятість виявили 107 в'язнів, яким вдалося схопити, як закладників, одинадцять членів в'язничної сторожі та забарикадуватися в окремім будинку. Роздратовані в'язні наробили великої шкоди в устаткуванні в'язничних будинків, понищивши навіть самі будинки, підпалом. Бунтівники загрозили, що, на випадок дальшого вживання проти них зброї, вони вбиватимуть вартівників, які знаходяться в їхніх руках. Досі ще немає можливости заспокоїти частини в'язнів, що забарикадувалися в окремім будинку. Серед них саме є найбільш небезпечні злочинці, а також схиблені умово та сексуально. В'язниця посилено охороняється озброєною сторожею та стейтовою поліцією в числі понад 500 осіб.

З Трентону, Н. Дж. звідомляють що ще незакінчений недавній бунт в'язнів у Ровей, Н. Дж., де провадяться переговори з бунтівниками, які висунули низку домагань. Досі вдалося домовитися з ними лише в одному пункті. Дальші переговори продовжуються.

„Відклик з необхідности до вільного світу"

Ню Йорк. — Кампанію за рятунок втікачів з-поза Залізної Заслони проголосив Міжнародний Рятунковий Комітет, очолюваний адміралом Ричардом Е. Бирдом, як почесним предсідником і Райнголдом Нібуром, як діючим головою, з осідком при 62 Вест 45 вул. в Ню Йорку. Комітет помістив у великих щоденниках у формі платного оголошення „Відклик необхідности до Вільного Світу", а газети подали від себе вияснення цієї справи. В оголошенні сказано, що „вільний світ стоїть перед великою людською трагедією", якщо дозволить попасти в безвихідне положення втікачам з-поза Залізної Заслони, які прибувають в Західню Европу числом по 1,000 осіб кожного місяця. Досі складали на їх рятунок приватні одиниці, а президент Труман призначив з федеральних фондів $4.300,000 на цю ціль. Одначе фонди зуживаються і їх треба доповняти. Комітет взиває одиниці й організації та установи прийти з негайною допомогою висотою $250,000 для нещасних людей, щоб зберегти їх для вільного світу. Крім підписів загального комітету, поміщені ще підписи поодиноких країн, з яких походять втікачі. Між ними є д-р Г. М. Дімітров з Болгарії, Мілян Ґавріловіч з Сербії, д-р Владко Мачек з Хорватії, Станіслав Міколайчик з Польщі, монс. Беля Варґа з Угорщини, Вацловас Сідзікавскас з Литви, Петро Зенкл з Чехії, сп. Йосип Ранканс з Латвії, Леонард Вагтер з Естонії, Николай Радеску з Румунії, й ін.

Британія інтервеніює в справі інтернованих в Китаю

Лондон. — Секретар закордонних справ Іден повідомив вчора в Палаті Громад, що британський дипломатичний уповноважений в червоному Китаю дістав доручення зібрати подрібні інформації про англійських, американських, канадійських та австралійських цивільних інтернованих в червоному Китаю. Британія репрезентує інтереси цих країн в Китаю і робить це в порозумінні з тими країнами та за їх апробатою. Рівночасно державний департамент у Вашинґтоні повідомив, що в червоному Китаю перебуває ще 215 американських громадян, з усіх 6,925, що були в 1948 році. З цих 215 щонайменше 62 є інтернованих і їх держиться без будьякого зв'язку зі зовнішнім світом.

Королева Юліянна в Канаді

Дітройт. — Голяндська королева Юліянна закінчила звідування Злучених Держав від океану до океану і виїхала на відвідини Канади, літаком понад озеро Ірі. Вона поїхала без свого чоловіка і тільки в товаристві державних урядовців на шестиденний побут до Оттави.

УРОЧИСТІ СВЯТКУВАННЯ ВЕЛИКОДНЯ В СХІДНОМУ ОБРЯДІ

Ню Йорк. — Минулої неділі вірні східних обрядів, між ними й українці, урочисто обходили рокове свято Воскресення. Українські греко-католицькі і православні святині були вщерть виповнені людьми під час відправ і Богослужень. Великодні утрені і Служби Божі відправлялися в деяких церквах опівночі, а в інших рано до схід сонця. — Під час торжественної Служби Божої о год. 10-ій рано в церкві св. Юра при 7-мій вулиці поліція була замкнула вулицю для звичайного автомобільного руху. Заповнені були теж обі православні українські церкви при 14-тій і 21-ій вулицях. Про надзвичайно велику участь в Богослуженнях під час всіх днів Великодніх свят повідомляють теж з Филаделфії, Нюарку, Джерзі Сити, Елизабет, Брукліна та інших місцевостей. — Під час проповідей душпастирі, складаючи свої побажання парафіянам та українському народові, висловлювали віру і впевненість, що вже недалекий той час, коли свобідно заграють воскресні дзвони теж в катедрах св. Софії в Києві і св. Юра у Львові.

Нова доба атомової зброї від найновішого вибуху

Лас Веґас, у стейті Невада. — З днем 22 квітня починається нова доба в історії атомової зброї, бо на полях Невади почали переводити вишкіл в атомовій військовій школі. У вівторок рано зосереджено на пустелі Юка Флат коло 1,500 вояків, а крім того кілька сот спостерігачів, що перед їхніми очима розірветься бомба типу тактичної зброї проти вояків на полі бою. Досвід приготовано передати крізь радіо й телевізію по цілій країні. У вправах беруть участь крім парашутистів, батальйон морської піхоти, вибраний з різних з'єднань Морського Корпусу. Вправи будуть наступати одна по одній, а в міру поступу будуть подавані деякі подробиці до прилюдного відома. Вівторкові досвіди це вже третій вибух атомових родів зброї в теперішньому році, а 26-тий від започаткування атомових вибухів Злученими Державами під час другої світової війни.

Китайці смертю заперечують комунізм

Гонґ Конґ. — З Кантону надійшли вісті, що там кільканадцять китайців публічно виступили проти комунізму і опісля поповнили самогубство. Щонайменше 18 кантонських купців і промисловців воліли вмерти, ніж жити в комуністичних умовинах. Двох з них вилізли на дах великого будинку та через гучномовці почали виголошувати протикомуністичні промови до великої маси зібраних прохожих. Поліції тільки з трудом пощастило дістатися до них, але в тій хвилині вони кинулись з даху на вулицю і згинули на місці.

Націоналісти перемагають в Південній Африці

Кептавн, Південна Африка. — Прем'єр міністрів Даниїло Ф. Малян відніс першу перемогу над партією Дж. Н. Стравса, коли Палата Асамблеї 78 голосами проти 61 відкинула внесок на уділення нагани прем'єрові міністрів за те, що він задумує поставити на порядок денний парляменту внесок, щоб уневажнити рішення Найвищого Суду. Предвиджують, що таке саме відношення голосів буде в дальшій боротьбі між Партією Націоналістів Маляна та Партією Об'єднаних Стравса. Боротьба йде за те, щоб теперішня парляментарна націоналістична більшість мала найвищу владу в державі, відібравши право контролі Найвищому Судові та передавши її новому судові, що складатиметься з членів парляменту і буде вибраний на взір конґресової комісії в ЗДА. Недавно Найвищий Суд вирішив, що до зміни конституції треба більшости двох третіх голосів, а Партія Націоналістів хоче перевести конституційні зміни звичайною більшістю голосів. Задумують скасувати рівноправність англійської мови з африканською та позбавити виборчих прав кольорових (мішанців), що з традиції голосують при виборах проти націоналістів.

Постійне поліпшування югославсько-грецьких відносин

Беоґрад, Югославія. — З югославських джерел повідомляють про постійне поліпшування сусідських відносин між Югославією і Грецією, які з ворожих перед кількома роками перейшли в „нормальні" після зірвання Югославії з Комінтерном і тепер поступово переходять вже в „майже сердечні". Уряди обох країн в постійному контакті і їхні відносини вже сьогодні є в такій стадії, що вони могли б дуже швидко виносити спільні рішення, якщо б прийшло до війни на Балканах. В останньому часі ці відносини ще більше затіснилися з уваги на югославські суперечності з Італією в справі Трієсту.

Дають автономію залежним народам

Об'єднані Нації, Н. Й. — Комісія Людських Прав при ОН прийняла дві ухвали, що були досі найбільш спірними, які забезпечують автономію тим народам, що не мають повної самостійности. Ці нові ухвали комісії забезпечують несамостійним народам право „на плянування свого життя" та обіцяють „охорону їхніх природних багатств перед чужою експлоатацією". Ці дві ухвали мають бути включені до умов про основні права, над якими Комісія Людських Прав працювала від п'ятьох років. Ухвалу цих засобів, що мають забезпечити автономію залежних від чужих держав народів, уважають за перемогу малих арабсько-азійських народів, яких підтримали країни латинської Південної Америки. Група арабсько - азійських народів домагається признати право на повну незалежність та на здійснення національних бажань усіх тих народів, що досі не мають повної суверенности.

2,705-ті роковини Риму

Рим. — Дня 21-го квітня Ром, — це вічне місто, що пережило пожежі, землетруси, війни і окупації, обходило — 2,705-ліття свого заснування. Згідно з мітологією, Рим мали заложити близнюки Ромулюс і Ремус, сини Марса, бога війни, та вестальки, яка покинула їх і яких викормила вовчиця. Але археологи і науковці прийшли до висновку, що Рим був заложений приблизно 1,000 років перед Христом. З нагоди святкувань в цілому місті повивішувано міські і державні прапори.

ГЕН. ҐРУНТЕР ПІДКРЕСЛЮЄ ВАЖЛИВІСТЬ ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ

РІК 1952 НАЗИВАЄ КРИТИЧНИМ, АЛЕ НЕ ДУМАЄ, ЩО ВІЙНА ЗІ СОВЄТАМИ НЕМИНУЧА

Ню Йорк. — Генерал Алфред Ґрунтер, шеф штабу в очолюваній ген. Двайтом Айзенгавером головній квартирі аліянтських збройних сил в Европі, заявив тут в понеділок ввечорі, що проєктований мировий контракт із західною Німеччиною та включення Німеччини в західну оборонну систему стане „безмірним бастіоном могутности" для демократій, висловлюючи рівночасно „дуже добрі вигляди" на те, що цей контракт буде підписаний вже в травні в Бонн, столиці Західної Німеччини. Ген. Ґрунтер промовляв на річному прийнятті агенства Ассошіейтед Пресс в готелі Волдорф-Асторія. Він твердив, що найкращою рекомендацією для договору між Західною Німеччиною і західними великодержавами є „майже несамовиті заходи" Совєтського Союзу проти того договору. — Він признавсь, що як професійний вояк він початково не прив'язував більшої ваги до того договору. Але опісля — дбайливі студії призвели його та інших „військових людей" в головній аліянтській квартирі до переконання, що цей плян здійснимий та „незвичайно важливий" для оборони Европи. Ген. Ґрунтер заявив, що в аліянтській головній квартирі в Европі вважається цей 1952-ий рік за критичний, хоча совєтського нападу не передбачується в цьому році. Він сам теж не належить до тих політиків, які вважають війну зі Совєтським Союзом за неминучу. Крім того ген. Ґрунтер видвигнув ще такі важливі твердження: 1. Аліянти ще не мають відповідно розбудованих сил, — щоб могти здержати „рішучий напад" Совєтів; 2. Створення европейських „резервових сил" є дуже важливе для оборони Злучених Держав; — 3. Розбудова та вдержання здорового господарства в Европі є найважливішою проблемою, яка стоїть перед західними великодержавами; 4. Аліянтське командування ніколи навіть не обговорювало, не кажучи вже про плянування будь-якого нападу на комуністичний світ. В прийнятті Асошіейтед Прес, на якому промовляв ген. Ґрунтер, взяли участь 1,200 екзекутивних представників газет та пресових агенцій з усіх частин країни. Крім того були приявні теж амбасадори европейських членів Атлантійського Пакту. Прийняття у Волдорф-Асторія відбулося в рямках Тижня Американської Преси, що продовжується. Під час нарад учасники м. і. висловили надію, що уряд Злучених Держав поробить всі можливі заходи для звільнення з комуно-чеського ув'язнення В. Н. Овтіса, кореспондента Асошіейтед Прес.

Червоні проти оптимізму щодо переговорів в Кореї

Токіо. — Офіціяльна комуно-китайська радіостанція в Пейпіні виступила гостро проти оптимізму щодо можливостей швидкого і успішного завершення переговорів в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї, заявляючи, що цей оптимізм поширюють свідомо Злучені Держави з метою, щоб відвернути увагу Об'єднаних Націй від того, що діється на переговорах. Пейпінське радіо закидує Америці, що рівночасно з оптимістичними голосами щодо переговорів, вона почала „нову провокацію", знову збираючи від полонених комуністичних вояків заяви про те, хто не хоче вертатися назад під комуністичну владу. На самих переговорах теж вчора не зроблено жадного прогресу. І комуністи і аліянти обвинувачували себе взаємни в тому, що для них важливіше „виторгувати" для себе один чи другий пункт своїх домагань, ніж причинитися до приспішення перемир'я. Рівночасно з фронту повідомляють, що в останіх днях аліятські воєнні кораблі здовж північно - корейського побережжя були до деякої міри заскочені новою справністю ворожої надбережної артилерії. Ворожі гармати стріляють тепер на більшу віддаль і з більшою точністю, що призводить до переконання, що вони автоматично керуються радаром. Теж на сухопутньому фронті появилися нові відділи комуно - китайських „добровольців", головно кавалерії.

Німці відмовляються від Катиня

Франкфурт, Німеччина. — Комісія Палати Репрезентантів ЗДА переслухувала німецького старшину, який служив у тому полку, якому Совєти приписують масову масакру польських офіцерів у Катині. Перед американською комісією зізнавав полковник Альберт Беденк, 55 років, що командував 537 полком на східному фронті від серпня до листопада 1941 року в околицях Катиня. Полковник Беденк заявив, що він не бачив там тоді ані одного поляка. Раніше зізнавав Йосиф Чапі, якому генерал Андерс поручив був дбати про звільнення польських офіцерів для твореної тоді польської армії, і він зізнав, що Совєти не звільнили польських офіцерів, а один помічник Лаврентія Берії заявив, що не можна звільнити польських офіцерів, бо „сталася жахлива помилка". Пан Чапі приписує масакру в Катині прем'єрові Сталінові та Берії. Свідок Вернер Стефан оповідав комісії, як міністер Ґеббельс тішився, коли довідався про те, що Совєти зробили в Катині.

ПОМЕР СЕР СТАФФОРД КРІПС

Цюріх, Швайцарія. — Тут помер провідник англійських соціялістів сер Стаффорд Кріпс, який хоч і був слабкого здоров'я, та його звали „паном Суворістю". Він заслужився в післявоєнних роках на полі господарської відбудови Англії. Більшу частину свого життя Кріпс боровся за соціяльні реформи в державі та проти свого слабого здоров'я і вмер у віці 63 років у цюріхському шпиталі, де лежав від чотирьох місяців. Після другої світової війни Кріпс був міністром господарських справ і міністром скарбу та твердив, що тільки суворий аскетизм та самообмеження всього населення зможе врятувати господарку Англії. Суворим був і до самого себе і коли в 1950 році важко захворів і мусів покинути публічну працю, то навіть ворожі йому часописи підкреслювали його жертовну працю для добра країни. Кріпса порівнює американський часопис до покійного американського президента Вудрова Вілсона, якого він нагадував не тільки своїм виглядом, але і характером. Обидва були вперті, самовпевнені та догматичні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕДМЕЖА ПРИСЛУГА

Невігластво вже само по собі може бути фатальне в політиці. Але воно може стати причиною трагедії і катастрофи, якщо його получиться з брехнею, злою волею та всілякими тенденціями і цілком виразною цілеспрямованістю. Прикладом такого комплексу може послужити стаття Філіпа Мартіна про „Справу генерала Гулая",надрукована в журналі „Ню Лідер" з 14-го квітня.

Насамперед кілька слів про сам журнал. Він появляється вже від 29-ти років і належить до впливових у формуванні американської політичної думки. Редакторами і співредакторами того журналу є В. Е. Бон, С. М. Левітас, Л. Джей. Герман, Моріс Смектор, Г. Гікс, Мері В. Ґрін, Д. Даллін, В. Г. Чемберлин та інші. На сторінках того журналу друкували свої думки найвизначніші американські та інші публіцисти ліберального напрямку. Сам журнал завжди належав до тих публікацій, які не підпадали під впливи хвилевих політичних „курсів", але твердо обстоювали певні принципи. Зокрема треба признати, що „Ню Лідер" завжди був виразно анти-комуністичний і взагалі анти-тоталітарний, без уваги на такі чи інші хвилеві обставини. В цьому журналі були завжди замітні поважні впливи анти-комуністичної російської еміґрації. Впродовж свого існування журнал, як згадано, здобув собі серйозні впливи, включно з офіціяльними американськими колами.

З жалем приходиться тільки ствердити, що „Ню Лідер" ніколи не мав ясної думки в українських справах. Можливо, що в цьому заважили впливи російської еміґрації, можливо інші причини. В кожному разі непоінформованість того провідного журналу в українських справах негативно відбивалася й на його підході до цілої зв'язаної з Україною великої проблематики в міжнародному маштабі.

Але чи не найбільшою жертвою своєї непоінформованости власне в українській проблематиці впав цей журнал тепер, надрукувавши до краю невірну, заплутану і-можна б сказати — рафіновану статтю невідомого нам ближче автора, Філіпа Мартина. Характер цеї статті вже окреслений в її підзаголовку, в якому дослівно сказано: „Галицькі головорізи намагалися вбити голову Українського Визвольного Руху; його злочин — намагання співпрацювати з американськими і російськими анти-комуністами".

Короткий зміст цеї статті такий: „Здецидована банда галицьких українців" намагається змобілізувати західних дипломатів та колишніх громадян Совєтської України до „расової помсти" проти 100,000,000 росіян СССР. Ці галичани твердять, що комунізм можна розбити тільки тоді, як західні демократії наперед проголосять „плян балканізації Росії" в той спосіб, що створять з неї низку окремих держав, в тому теж „Велику Україну від Карпат по Кавказ". Та акція не була безуспішна, бо західні дипломати і генерали прислухувалися тим підшептам „націстичних воєнних злочинців, очолюваних т. зв. Анти-Большевицьким Бльоком Народів", які теж чванилися цілою підпольною армією в Україні. Але все це тепер виявилося фікцією. Рівночасно виявилося, що ці „галицькі українці" більше заінтересовані в поборюванні антикомуністичних росіян в роді Керенського і Абрамовича та відповідальних американців в роді Кеннана і Лайонса, ніж в поборюванні самого комунізму. Ці „націстичні воєнні злочинці" з АБН — пише дальше Мартін — поборюють теж Американський Комітет для Визволення Народів Росії, який підтримують численні інші групи, включно зі СБОНР, групою ветеранів Російської Визвольної Армії ген. Власова".

Наплутавши повних дві сторінки таких і подібних „мудрощів" про „галичанів" і „терористів Багряного" та представивши до краю злобно, неправдиво і тенденційно саму „справу" Гулая і напад на нього, автор робить таке заключення: „Американські власті в Мюнхені і Вашингтоні, які сподівались призвести до якогось компромісу між російськими і українськими демократами та галасливими галичанами, зареагували досить гостро на напад на Гулая. Вони тепер вирішили, що Америка, не зважаючи на галасливі крики, які може счинити галицьке лаббі у Вашингтоні, не буде більше підтримувати терористичні групи. Намагання вбити ген. Гулая може тим самим виявитись найліпшою прислугою для українських — і російських демократів".

Ми можемо тільки співчувати „Ню Лідерові", що він в своїй, можливо, добрій вірі та рівночасній повній непоінформованості впав жертвою того роду інформації. Раніше, або пізніше він переконається, яку велику він зробив кривду не тільки українському народові, що стоїть в затяжній боротьбі проти російського імперіялізму, але й медвежу прислугу на смерть загроженій сьогодні тим імперіялізмом Америці.

Американська жертвенність

Остання катастрофа поводі в околицях рік Мизурі й Міссісіпі мусіла звернути увагу загалу на організацію допомоги, ведену в першу черґу Американським Червоним Хрестом, — крім допомогової діяльности уряду. Як тільки появилися перші вісті про повідь, службовики Ч. Х. вже були готові до рятунку переселенців з навіщених нещастям околиць і з виасиґнуванням перших фондів на цю ціль величиною 5-10 мільйонів долярів. Ця акція пригадала загалові, що, під час минулорічної катастрофи поводі, в саму околицю міста Канзас Сити, Ч. Х. вислав був $14,000,000 на допомогу. Коли тепер повторилася катастрофа в іншій околиці, а з цим приходить і віднова рятункової акції, деякі установи завдали собі труду призбирати хоч загальні вісті про розміри американської добродійности на внутрішні потреби, тобто на допомогу самим собі. Перед в таких обрахунках веде знана установа Росел Сейдж Фавндейшен, що повстала з добродійної жертвенности багатої людини на підмогу громадським установам в сповнюванні їх гуманітарних завдань. Крім того Ч. Х. додає від себе деякі цифри і на основі такої статистики пресові аґенції подають такі загальні вісті про жертви і дари на добродійні цілі:

Цілість усіх жертв за минулий рік перевищає цифру чотирьох більйонів дол. Не зважаючи на високі життєві видатки та на високі податки американська жертвенність зросла до небувалих розмірів в цілій американській історії, бо виносить майже $500,000 на годину. Десять років тому вся жертвенність американців досягла півтора більйона, а минулий рік виказує 4.2 більйони, отже зросла на 180 відсотків, хоч прихід цілої країни зріс тільки на 160 відсотків. Пожертви на 1952 рік для Ч. Х. не скінчені, та передбачують, що загальна сума перевищить попередній рік. Збірка на Ч. Х. 1951 принесла 77 мільйонів, тобто найвищу суму за мирні часи, а ця виявилася на 300 відсотків вищою від прибутку на Ч. Х. з-перед десять років тому.

Краєва Фундація Діточого Паралічу зібрала минулого року 33 мільйони, а це значить десять раз більше ніж в 1941 р. Подібне явище можна завважати в жертвенності на Американське Товариство Пістряка, яке дістало минулого року 15 мільйонів, тобто сорок раз більше ніж десять років тому. Американське Біблійне Товариство, засноване в 1816 р. для роздавання біблій в різнородних мовах, призбирало на свою працю коло два мільйони дол., минулого року, тобто шість раз більше ніж тому десять років.

Ці цифри подані прикладово, щоб тільки згадати про ті різнородні цілі, на які американці складають пожертви.

Кількість добродійних установ, на які населення жертвує, невідома. Все ж таки деяке поняття дає статистика Федерального Податкового Бюра, яка виказує 33,000 різнородних добродійних установ, включаючи й релігійні, на які громадянин може дати пожертву на 15 відсотків з своїх прибутків і бути звільненим від особисто-доходового податку до такої висоти. Така прихильність уряду впливає багато на збільшення жертвенности серед населення, обнижуючи тим самим висоту податку, отже зменшуючи прибутки уряду.

Для зрозуміння, яким способом гуманітарні й релігійні установи дістають пожертви від загалу населення, треба пригадати на різнородні кампанії („драйв"), ведені майже щороку. Самий Червоний Хрест послуговується при своїх річних збірках працею 1,500,000 добровольців. Крім того минулого року Ч. Х. використав працю більше ніж мільйона добровольців і 16,000 платних працівників для адміністрації призбираних жертв. Краєва Фундація Діточого Паралічу виявила, що в минулому році втримувала платний персонал з 1,000 осіб, а крім того коло 500,000 добровольців для втримання своєї праці.

У деяких містах різні установи й організації об'єднуються для ведення збірок спільними силами, щоб опісля поділитися прибутками на підставі умовленого ключа. Такі збірки звісні під назвою „Комюніті Чест" (громадський скарб) облегчують громадянський обов'язок населення, бо воно складає пожертви на добродійні цілі якоїсь громади в означеним часі, а опісля може присвятити час на іншу працю.

Окремо переводять збірки на різні гуманітарні потреби великі підприємства серед своїх робітників і працівників, втримуючи в такий спосіб окремі установи, хосенні не тільки для свого персоналу, але й для усього громадянства. Це теж одна з американських специяльностей, яка не дуже відома загалові, але яка становить важливу рубрику в загальній сумі американської жертвенности.

А. Васильченко

Кому потрібна „Єдіная недєлімая Росія",

Велич „Государства Російського" віками розбудовувалася насильством та таким, зовсім не хитрим словом як „молчать!". Молчать!" кричали на своїх „холопів" московські князі, „молчать!" кричали на тих же „холопів" царі. І не зважаючи на те, що „молчать!" привело Росію до „Велікой Октябрской", політики з російської еміґрації продовжують плекати те слово.

Один з визначних політиків, по лютневій революції 1917 р., виступаючи на мітинґу на репліку якогось солдата, крикнув: мовчати, коли говорить військовий міністр!

Не знаю, чи пам'ятає той пан, чим кінчилося його „молчать!", але відомо, що він і нині ще не цурається того милого слова, тільки на цей раз адресує він його не до невдахи-солдата на фронті, а до „націоналів". Своїм „мовчати", себто закнебльованням уст критиці, наклепами проти критиків, ці політики хочуть ухилитися від питань, які все голосніше ставлять до своїх катів з Москви, мучені нею народи, а зокрема українці.

Питань тих багато, але ось лише деякі з них:

Ото ж, чи не пригадають собі пп. новітні „собірателі землі руской":

Хто відняв право самоврядування виборною старшиною на Україні?

Хто розпочав масову депортацію українських людей за межі їхньої рідної землі ще за 250 років до нас?

Хто узаконив кріпацтво на зразок московського, та ще й з московськими „боярами-господами" для українських людей?

Хто зруйнував церкву на Україні?

Хто інспірував жидівські погроми на Україні під гаслом „бєй жидов, спасай Росію", що їх ще й нині вони намагаються поставити на конто українців?

Хто накинув українському народові комуністичну революцію?

Хто відняв хліб від українських людей, які мільйонами загинули голодною смертю в рр. 1932-33-34?

Хто нищить мільйони невинних українських людей на каторгах півночі та Сибіру?

Хто довів життя українського народу до того, що всі мусять шукати притулку собі по чужих краях тоді, коли його власні землі є одними з найбагатших у світі?

Усе це робила — Росія, жахлива, вікова тюрма народів! Та Росія, для якої „Украіни нє било, нєт і бить не может"!

У мемуарах ген. Денікіна ми натрапляємо на нариси „возстановленія порядка в Росії", де він, між іншим каже, що „для малороссов можно будет разрешіть преподаваніє в сельскіх трьохклєтках на мєстном нарєчії".

А влітку 1919 року, коли денікінські розвідчики були вже на околицях м. Лубень (на Полтавщині), один большевицький аґітатор на мітинґу залізничників, між іншим сказав: „Денікін — хороший генерал, но плохой політік. Вот на етом ми єво й паймаєм!"

Отже, цитуючи характеристику ген. Денікіна, я мав на думці нагадати пп. політикам з російської еміґрації, що, справді, не досить бути „хорошим генералом", а треба й навчитися творчої політики, і не наслідувати того, що історично себе не виправдало.

Мало замінити практиковане в російській імперії слово „інородци" на сучасне „націонали", чи то „сепаратисти" а треба перевірити й своє відношення до тих „націоналів".

Уявім собі, що розбійник ґвалтом оселився в господі приголомшеного ним господаря. Оселився, і висмоктує йому всі соки. Але згодом господар приходить до пам'яти й гонить того розбійника з власної хати на три вітри, хоче, так би мовити, „відсепаруватися" від нього.

Що тут дивного? Та ж це наскрізь природне явище!

Нині, коли весь світ здригається під ударами воєн та революцій не розуміти конечної потреби радикальної зміни у відношенні до національностей в бувш. російській імперії, на випадок знищення там комуністичного режиму (а то — неминуче!), — це політична глупота, а то й злочин.

Позиції українського народу викристалізувалися цілком ясно, — це:

Вільна, Соборна Держава Українська, в етнографічних межах.

Вільне і чесне співжиття з сусідніми народами (очевидно, в тому числі з російським, і з польським) на принципах повної рівности.

Здається — ясно. І ясно не тільки для українців, а мусіло б бути ясно також і для тих, хто ще й досі марить про „єдіную", чи то „од можа і до можа".

Історія людства зараз виразно вирівнює курс на ліквідацію великодержавницьких аномалій типу російської імперії. Всі симптоми вказують на те, що тільки братерське співжиття вільних народів, рівних в правах, може покласти край тиранії, що довгі віки паралізує життя людства.

Отже, якщо російські політики подумають над тим, та змінять своє поступовання, тоді вони — як рівні з рівними — можуть рахувати на братерську співпрацю українського народу, як й інших, віками поневолених Росією народів, бо ж здається, що таки краще мати вільних приятелів, ніж закованих в кайдани полонених, які ніяк не можуть любити свого мучителя.

М. В. Дольницький

Комунізм в Америці

Директор Еф Бі Ай, И. Е. Гувер оголосив недавно, що членство в комуністичній Партії ЗДА, на протязі останнього року впало на 27%, бо в 1951 році було 43,217 зареєстрованих комуністів, в цьому — 31,608. На основі цих даних офіційної державної аґенції, можна б робити висновок, що американська комуністична партія на шляху до повної ліквідації, й, що Америка не має потреби боятися ніякої поважної небезпеки від „п'ятої колони Кремля" у випадку вибуху конфлікту з червоним імперіялізмом.

Комуністична Партія в Америці ніколи не була масовою партією. До неї приймали тільки найбільш випробуваних і найбільш вишколених в марксизмі членів, не забуваючи, перш усього, за таких, що займають визначні становища в урядових установах, включно з найвищими, в промислі, професійних спілках, кіновому промислі, театрі, радіо, телевізії і пресі. Комуністи намагалися, і з немалим успіхом, втиснутися всюди, звідкіль є нагода впливати на громадськість та політику, стосуючи всі засади конспірації і фанатизму. В своїй книжці „Свідок", кол. кур'єр комуністичної шпигунської сітки, в ЗДА, В. Чемберс, доволі прозоро описує, яким чином вдалося омотати деяких найвищих державних урядовців у Вашингтоні і як діяла ця шпигунська сітка. Інший колишній член комуністичної партії, сьогодні професор Фордгемського університету, Л. Ф. Буденц, довголітній редактор комуністичного „Дейлі Воркер", своїми зізнаннями в сенаті та статтями в пресі кинув на комуністичне просякання ще більше світла. Він твердить, напр., що всупереч оголошеним числам про зменшення членства в комуністичній партії Америки, загроза комунізму не зменшилася ні дрібки. Ще сьогодні, коли стало загальній опінії ясно, які небезпеки і що несе з собою комуністична ідея, комунізм активно і фанатично підтримує щонайменше 12 мільйонів та сотки визначних науковців, професорів університетів, членів вільних професій. Попри цих відомих прихильників комунізму, є ще, ніякою статистикою необняті, тисячі прихильників комунізму які потенційно не менше небезпечні, як ці, що відомі Еф Бі Ай чи прилюдній опінії.

Неоднократно приходиться чути питання, як це можливе, що в Америці, країні де життєвий рівень такий, як ніде в світі, к о м у н і з м зміг збудувати сильну свою сітку, із фанатичними членами, що рішені робити все можливе, щоб повалити власний уряд, встановити „диктатуру пролетаріяту" і сліпо слухати вказівок з Кремля?

Причин цьому багато. Перш усього соціяльна нерівність в Америці існує, як і усюди. Багацтво попри вбогість. Дальше — не надто основна політична освіта американця і його бажання причинитися до покращання ситуації в світі грають немалу ролю. Принадною візія утопійного раю на землі і врешті — велика довірливість пропаґанді, із неспроможністю порівняти голошене із дійсністю. Амбіція та перспективи покращання власного становища — дальші причини. Різні причини звели вбогих і багатих американців з комунізмом, не ті самі сподівання, одначе, тримають їх з ним. Ці, що мають нагоду вглиблюватися в суть комунізму, заломлюються і відступають з обраного шляху. Це перша причина відпливу членства з комуністичної партії. Та не всі розчаровуються. Хто раз заражений комуністичною пропаґандою, не так легко дається переконатися навіть тим кол. членам компартії, що в ній займали визначні становища. Під натиском прилюдної опінії і побоюючись репресій, багато з членів комуністичної партії йде в підпілля. Сьогодні нема вже в Америці обов'язку, мало цього є наказ, вистерігатися мати членську виказку. Хто відомий урядові безпеки як комуніст — притихає ,нові члени вже невідомі ані загалові ані так легко Еф Бі Ай.

Еф Бі Ай в 1947 році нараховувало 74,000 зареєстрованих комуністів, сьогодні їх менше як 32,000. Всі вони, давні і теперішні, під пильною обсервацією служби державної безпеки. Що діялося в комуністичній партії Америки досі і що діятиметься надалі, Еф Бі Ай як доказують рідкі повідомлення, поінформоване доволі точно з допомогою своїх таємних аґентів, які приступають до партії, і з небезпекою життя та виконуючи всі накази Компартії, служать, як інформатори ззовні.

Головна Прокуратура ЗДА оголосила списки організацій, які вважається комуністичними чи зв'язаними з комуністами Це спричинило нове розпорошення серед комуністичних рядів. Спроби вповні розбити комунізм в Америці і якнайдальше зменшити небезпеку підривної роботи продовжуються далі, та як показують звідомлення, комунізм все ще являється великою небезпекою. Впливи його значні в промисловості, професійних спілках, різних галузях мистецтва.

Найбільше комуністів, членів партії 15,458, і тисячі прихильників, знаходиться в свійті Ню Йорк. Слідують сильні комуністичні бастіони в Каліфорнії, Іллиной, Пенсилвенії, Огайо і Ню Джерзі. Найслабші комуністи в Міссісіпі (зареєстрований один член), Вайомінґ (зареєстрованих 2 члени), Теннесі (зареєстрованих 21 членів).

Під сучасну пору, окрім клітин комуністичної партії, існує 165 т. зв. організацій „народнього фронту", що буцімто не є повністю комуністичними. Їх вже розшифровано і вони під точною обсервацією слідчих органів. Роботі комуністичної партії та комуністичних організацій американський уряд властиво не перешкаджає, тільки за ними слідкує, щоб, у випадку потреби, взятися за повну їхню ліквідацію.

Прилюдна опінія в Америці щораз виразніше розуміє, що таке комунізм. Сьогодні більшість американців уважають кожного комуніста потенційним зрадником і саботажником. Це великий поступ, коли взяти під увагу, що ще недавно в Америці уважали комунізм сприємливою ідеологічною ґрупою, а СССР уважали другом Америки. Комунізм в Америці не зник і не так швидко зникне, його небезпека проте дещо зменшилася, а великої шанси накоїти великого лиха в нього немає.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Вол. Дорошенко

МОЇ ВЗАЄМИНИ З ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКОМ

(Спогад у 1-ші роковини смерти й 70-ліття народин).

(4)

Дівчата були жваві й веселі, та й трохи залицялися до моїх приятелів, — Дмитра Дорошенка й лубенця Михайла Деркача, що їх Бог не обидив вродою. Особливо жвава була Настя, але й її сердечна приятелька Дарка теж їй не уступала.

Було такий гармидер здіймуть, що ціла хата ходором ходить, стіни трясуться, а австрійські офіцери, що приходили мимо нашої хати до касарень на Курковій або Театинській, тільки головами похитували із зґіршення, хоч у нас нічого непристойного не діялось. От куйовдили Деркачеві його кучері та реготалися на всі застави. Крім відвідування викладів оглядали ми місто — все, що варте було оглянути з старих чи нових пам'яток, показував нам Дарчин батько, проф. Володимир Шухевич, дуже визначна особа в львівськім українськім світі. Він гостив нас у себе й возив до о. Шухевича в Підберізці. Здається, це не дуже було до вподоби Михайлові Сергійовичеві Грушевському, бо Шухевич стояв у опозиції до нього. Але ми не знали тоді всіх таємниць львівського українськгоо життя й не підозрівали, що можемо зробити неприємність заслуженому історикові. Крім того були ми молоді й не дуже вважали на форми. Так, ми не складали ні кожний окремо, ні цілою громадою візити проф. Грушевському, що був керманичем курсів. Ми обмежилися тільки тим, що представилися йому й іншим викладачам на початку викладів. Лише д-р Іван Липа, що приїхав на курси з своєю молодою дружиною, складав візити львівським достойникам і взагалі тримався старших. А ми ввійшли зараз у товариство галицької молоді, що тоді була перейнята симпатіями до соціял-демократії. Це тим легше було, що у Львові була тоді й невеличка наддніпрянська колонія політичних еміґрантів, членів РУП, що творили тут Закордонний Комітет Партії (М. Меленевський, Ол. Скоропис, чоловік і жінка Голодинські, Ткаченки, та ін.). Галицькі товариші, головно Лев Ганкевич, знайомили нас з політичним життям краю, водили на робітничі віча, де виступали з промовами Микола Ганкевич, Семен Вітик з одного боку, а Діяманд або Ліберман з другого, паплюжачи центральний і крайовий уряд. Нас дивувала сміливість цих виступів і холоднокровність присутного на вічу поліційного комісаря, що майже не реаґував на надто вже задирливі вислови промовців. Це для нас була дивовижа — такі вільні публичні зборища й промови. У нас хіба на нелеґальних „сходках" по вищих школах або на конспіративних „масовках" можна було почути антиурядові промови. Нас немало смішило, як череватий Діяманд, ляскаючи себе по животі, викрикував: „Ми ґлодні роботніци"...

А знов ерупісти водили нас вечерами на зібрання, де відбувалися реферати з дискусіями на соціялістичні чи революційні теми. Виступали там і свої і чужі — М. Ганкевич, М. Лозинський, Богдан Ярошевський, російський соціял демократ — Біск. Ці дискусії бували нераз дуже пристрасні, але для нас із Дмитром Івановичем вони видавалися занадто схолястичними. Хоча ми й приналежали до РУП і брали участь у партійній роботі, проте нам чужа була та соціялдемократична ортодоксія, що її розводила „Іскра" (центральний орган Російської Соціялдемократії). Зате „Іскрою" дуже захоплювалися деякі члени Закордонного Комітету РУП, особливо Басок (Меленевський) та Кавун (Петро Канівець), а ми з Дмитром Івановичем схилялися більше на бік Миколи Ганкевича, що громив російських есдеків.

З старшою українською громадою, крім прийнять у Шухевичів, ми не мали ніякого зв'язку. Навіть із своїми професорами, що викладали на курсах, ми майже не балакали. Хіба що з Франком, що був більше приступний, ніж інші. Нераз ми ходили до кавярні, де пополудні приходили на чорну каву й балачку Грушевський, Гнатюк і Франко. Але ми не підходили й не підсідалися до них, а тільки здалеку спостерігали їх, не відважаючися зачепити. Ох, які б ми були вдячні, якби вони знизилися до нас і перші озвалися, але вони не догадувалися, що діється в наших серцях, не звертали на нас уваги, балакаючи між собою про свої справи. Розуміється, ми відвідували бібліотеку НТШ, якою завідував Михайло Павлик. Мушу сказати, що з ним ми зійшлися, як із старим знайомим. Павлик зумів підійти до нас. Старий був тоді в контрах з Грушевським і не ховав перед нами своєї до нього неприхильности. Пам'ятаю, Павлик дуже критикував і виклади й велику історію України-Руси М. Грушевського. Призвичаєні до блискучих викладів московських та петербурзьких знаменитостей, серед яких не бракувало прихильників економічного матеріялізму, ми годилися з критикою Павлика, вважаючи, що Грушевський не звертає належної уваги на економічні, соціяльні відносини. Треба сказати, що Грушевський був поганий бесідник і викладав доволі скучно. То вже пізніше він виробився й промовляв несогірше.

Очевидно ми вважали за свій обов'язок відвідувати публичні українські збори, що відбувалися в тому часі. Були на загальних зборах НТШ, де о. Олександер Стефанович, брати Шухевичі — Володимир і Микола (адвокат, та М. Павлик виступали проти політики Грушевського. Націонал-демократи не могли дарувати Грушевському, що він не хотів друкувати „Діла", що вічно залягало з заплатою, чим шкодило друкарні НТШ. Ол. Барвінський тоді піддержував Грушевського саме в цих його заходах. Дмитро Іванович, у протилежність до мене й Деркача, не обмежився пасивною присутністю в характері гостя, а заплатив членську вкладку і, як звичайний член, узяв участь у зборах, та голосував за внесками партії Грушевського.

По закінченні курсів поїхав він із Марусею Дверницькою, що була до нього, як нам здавалося, небайдужа, на Гуцульщину. А що в Галичині тоді людям просто в голові не могло поміститися, щоб хлопець і дівчина, не одружені, подорожували разом, то їх усюди брали за чоловіка й жінку й так практикували, даючи їм нічліг, тощо. Витворювалися через те нераз комічні ситуації, про які вони не могли без сміху згадати. Після свого виїзду з Москви, я давно не бачився з покійним приятелем. Перед тим в останнє ми бачилися в січні 1905 р., коли я поїхав був до Петербурґу на нелеґальний з'їзд і попав саме на події „9-го січня" (ст. ст.). Ми обмінювалися тільки листами. На самому початку 1907 р. покликав мене полтавський поліцмайстер до свого бюра на переслухання в одній політичній справі, — „на двадцять мінут", як казав пристав, але ці 20 хвилин розтяглися майже на півтора року. З головного свідка я обернувся в головного обвинуваченого. В результаті по Зелених Святах 1908 р. я опинився на еміґрації в тому самому Львові, де був на викладах чотири роки тому. Про життя й діяльність Дмитра Івановича я знав тільки з преси та його листів. І не сподівався вже з ним бачитися. Але, кажуть, що тільки гора з горою не зійдеться, а не чоловік із чоловіком.

(Продовження буде)

ПІДПІЛЬНА АРМІЯ В СССР

Згідно з інформаціями двох українців, які декілька днів тому відвідали Торонто, в Україні воює проти совєтської Росії підпільна українська армія. Л. Шанковський, кол. професор Української Високої Економічної Школи в Мюнхені, та проф. П. Мегик, кол. викладач на варшавському Інституті Графічного Мистецтва, дали чимало наглядних доказів на існування тієї армії. Вони постійно живуть у Филаделфії, ЗДА, а до Торонта приїхали з доповідями. При тій нагоді відбули теж зустріч з англомовною пресою.

„Ми переконані, що перемога над комуністами є можлива, - говорив проф. Шанковський - навіть якщо б не було такої війни, як її собі уявляють на заході. Ми переконані, що Захід переміг би совєтів, якщо б провадив політичну війну."

Проф. Шанковський і проф. Мегик давали інформації про Українську Повстанську Армію (УПА), яка, згідно з їхніми твердженнями, є без сумніву найбільш сильною та успішною визвольною формацією у сфері впливів Кремля. Вони звернули увагу преси на опінію Джеймса Бирнгема, який у своїй книжці „Майбутня поразка комунізму" висловився про УПА так:

„В цій нашій холодній війні Українська Повстанська Армія все ще витримує натиск військ МВД та частин Червоної Армії. Втримати навіть хоча б випадково при існуванні малу групу УПА було б однозначне з осягненням нічим незахмареної перемоги, наслідки якої можуть виявитися в остаточному підрахунку майже неоціненими".

Доповідачі привезли зі собою і демонстрували принявним публікації та летючки українського підпілля, в яких закликається українців ставити спротив комуністичним можновладцям. Крім того показували репродукції деревори́зів, що їх створив у підпіллі відомий український мистець Ніль Хасевич, приятель проф. Мегика. Дереворізи Хасевича дають вгляд в різні моменти діяльности українського підпілля. Зокрема доповідувачі звернули увагу на оригінал „Наказу" міністра МВД, в якому він проголошує амнестію для вояків УПА, котрі добровільно складуть зброю, та закликає населення до співпраці з совєтськими властями у викриванні членів УПА.

Деякі публікації УПА є друковані на совєтських шкільних зошитах, інші на цигарковому совєтському папері - все те з метою утруднити совєтській поліції викривання підпільних друкарень.

Ці матеріяли показувано досі вже в Нью Йорку, Вашінгтоні та Филаделфії. В пляні є влаштувати подібні виставки у більших містах Канади.

З усіх інформацій обох доповідувачів ясно, що УПА зорганізовано у 1942 р., коли то німці окупували майже цілу українську територію і почали здійснювати свою колоніяльну політику. В червових роках УПА дуже зросла в силу і зуміла навіть витиснути з деяких районів України німецьку адміністрацію.

Коли ж у 1944 р. совєтська Росія знову окупувала Україну, тоді застала там добре зорганізоване і загартоване в боях підпілля, з яким і досі не може дати собі ради. Щоправда 5. березня 1950 згинув головний Командир УПА, генерал-хорунжий Тарас Чупринка, коли то його зимову головну квартиру оточили совєтські війська; всетаки УПА продовжує свою активність під проводом полковника В. Коваля. З його Головної Квартири в Україні наспіло недавно повідомлення, що за останніх вісім років МВД мало 35 тисяч втрат в людях разом з генералом МВД Москаленком. В тому не враховано втрат совєтської армії, серед яких був маршал Батутін.

„Однак найбільшим здобутком боротьби УПА є підірвання престіжу й авторитету Кремля серед народів СССР. Саме існування українського визвольного руху стало доказом для совєтських народів, що спротив в СССР на більшу скалю є можливий. З-черги престіж Кремля захитано на міжнародному відтинку: кілька-сотень вояків УПА в повному узброєнні пробили собі шлях з України через Польщу і Чехословаччину до американської і британської зон Німеччини й Австрії.

Це вперше розірвано „залізну куртину" і виказано наглядно кожному найбільшу внутрішню слабість Совєтського Союзу".

„Канадійська Сцена"

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Шевченкові Дні.

Не в пустий комплімент, але для ствердження факту вітальности українського руху треба ствердити, що і українська громада в місті Бофало зазначує в останні роки велике оживлення і поступ у налаґоджуванні і виявлянні свого організованого життя. У ланці цих виявів безперечно заслуговують на увагу свята в пам'ять нашого поета Тараса Шевченка, великий поступ від минулого року навіть.

Уже в березні відзначили оце наше національне свято обі українські радіопередачі, панів Юрія Лаврівського та Василя Шарвана, відповідними доповідями та мистецькими виставками. Для української дітвори та молоді уладила українська вечірня школа в церковному голі гр. кат. Церкви св. Миколая в дні 6 квітня, заходами її невтомної в громадянській праці керівнички і учительки п. М Ганицької, симпатичне свято. Пл. юначка Христя Саган накреслила вмілими для дітвори словами життя творчість та значення Тараса, діточий хор відспівав пісню „Слава, слава Кобзареві", діточі декляматори Боронець Зенко, Дорощаки Надя та Христя, Салдит Юрчик і Сидлярчук Славко з пейняттям виголосили віршики Тараса, драматичний гурток школи відограв пєску Вільшенка з життя Тараса „Перша Кривда". Малі актори справилися з сценкою дуже добре. Гимн „Ще не вмерла Україна", підхоплений численно зібраною на святі дітворою та її батьками, закінчив оце миле українському серцю свято.

Та вершком оцих свят в пам'ять Т. Шевченка був святочний концерт, підготовлюваний довший час окремим Комітетом Об'єднаних Українських Організацій м. Бофало при місцевому Відділі У. К. К. А. Концерт відбувся у великій американській залі „Іґль Авдіторіюм" в неділю 30 березня 52. Попередила його того ж дня панахида за душу б. п. Тараса в місцевій, недавно на власність набутій Церкві УПАЦ. Церква цим разом була битком набита і то визнавцями обох українських вірувань, тими, кому пам'ять Тараса дорога. Відповідну до хвилини проповідь виголосив парох Церкви о. Лящук Микола, співав панахиду церковний хор, виказуючи при тому вмілі і милі голоси.

Головним промовцем на концерті був д-р Михайло Лоза, що як завжди, так і тут вмів не тільки коротко, але і вміло вичерпати тему, але заполонити слухачів змістом доповіді та переконливою дикцією. Місцевий молодий нотар п. Андрій Дякун знову сказав своє слово про Тараса по-англійськи.

Несподіванкою навіть для бофальців був на концерті не тільки сам факт виступу об'єднаного хору під проводом д-ра Романа Ставничого, зорганізованого недавно завдяки заходам проф. Осипа Залеського, наперекір усім голосам песимістів, при Укр. Клюбі „Наша Хата", але і високий його ансамблевий стаж, який зумів у так короткому часі йому надати його провідник-диригент. Хор відспівав 7, і то переважно не легких пісень, між ними нові композиції місцевих композиторів пп. Залеського Осипа „Село" та Безкоровайного В. до слів Тарасової поеми „Полуботко". Ця остання річ так і нагадувала нам свою експресію силу і міць „Кавказу" Людкевича, при задержанні оригінальности композиції. В добро хору треба записати рівнож і непересічні сольові голоси.

Та дійсно приємно і рідно було почути в концертовій частині нашого маестра М. Голинського із Торонта, що вкінці здецидувався покинути своє фармерство в Канаді, осісти в культурному середовищі і знову себе всеціло віддати українському мистецтву. Виступив він тут із репертуаром пісень Д. Січинського та М. Лисенка; найбільший аплявз збирав він за незабутню його інтерпретацію „Гетьмани, гетьмани!" та безпретенсіональну, але близьку всім народу пісню „Працюйте!".

Побіч нашого маестра виступив молодий, але вже нам давно знаний із своїх мистецьких виступів скрипак д-р Е. Цегельський, який по довгій нефаховій зарібковій праці таки всіх чарував „Поемою" Фібіха, „Думою про Нечая" Левицького та важкими до виконання „Циганськими мельодіями" Сарасата. Мимо видної у нього треми, треба ствердити, і на ньому, що український мистецький світ не дає себе втоптувати в сірі будні нефахової зарібкової праці. Щоб тільки наш культурний загал зумів це належно оцінити!

Оригінальністю і вмілістю виконання відзначався виступ театрального ансамблю „Чайка" під проводом п. Юрія Лаврівського, що в 8 осіб (4 жінки, 4 мужчини) виконали не реалістично, але символікою рухів і костюмів збірну деклямацію Тарасової поеми „Гамалія". Можна ще диспутувати на тему, чи в нашу жорстоку добу взагалі святочний концерт, уладжуваний за найкращими взірцями пізного романтизму там колись далеко на Україні, не повинен улягти рішучим змінам, можна теж дискутувати і над тим, чи символіка „чайчиного" „Гамалії" була зрозуміла більшості численно зібраної публіки на залі, але треба з повним признанням віднестися і до мистецької сторінки виступу „Чайки", та ефектовного його виконання. Ансамбль має гарні перспективи розвою.

На маргінесі того святочного концерту приходиться одначе з жахом ствердити, що є в Боффало організації, що не вважають доцільним хоч раз у рік заманіфестувати себе у збірних виявах місцевого українства. Та одначи невтомна праця нового Виконного Органу Відділу УККА під проводом п. Були Іллі та його культосвітнього референта п. О. Залеського і в тому напрямі дала вже великі успіхи. Надіємося, що на майбутнє дасть ще краще!

Северин Левицький.

ДВА МИСТЦІ

Світової слави український різьбар і маляр Олександер Архипенко (зліва) в розмові з новоприбулим українським різьбарем, Сергієм Литвиненком, з нагоди доповіді п. Архипенка в очолюваному п. Литвиненком Українському Літ.-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР В. ЛЕСИЧА В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 25-го квітня, там відбудеться авторський вечір Вадима Лесича. Темою вечора буде: „Трохи лірики багатьох років". Початок в год. 7:30, в приміщенні Л. М. Клюбу при 149 2-га евеню.

ЖЕРТВИ ЛІТУНСЬКОЇ АКРОБАТИКИ

Порт Додж, Айова. — На головній вулиці міста Порт Додж розбився літак, а його залога з двох осіб згинула на місці. Свідки катастрофи запевняють, що причиною нещастя були акробатичні вправи літака невисоко над землею. Літак саме виконував шрубування (перекиди через крила), коли його крило зачепило за вершок високого дерева.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 13-ти мільйонового майна організації!

П. Король

Жовква — Нестеров

Як повідомляє газета „Радянська Україна", старинне історичне українське місто ЖОВКВА, коло Львова, Президією Верховного Совєта Української ССР на наказ Москви, переіменовано в „НЄСТЄРОВ" - „ в честь його геройської смерти під час першої світової війни в Жовкві".

Переіменовано Жовкву в „Нестеров" на знак „нерозривної дружби між українським та російським народами під керівництвом мудрого Сталіна".

Хто-ж був отой Нестеров, що започаткував „нерозривну дружбу", та при яких обставинах він згинув, що на честь його смерти Жовква дістала в назву його прізвище від вдячних російських червоних окупантів?

Коли під час першої світової війни провінція австрійської імперії, що мала офіційну урядову назву „Королівство Галіція і Лодимерія з великим князівством Краківським і князівствами Освенцімським та Заторським" була окупована російськими військами („велике князівство Краківське з князівствами Освенцімським та Заторським окуповані не були) - весь російський народ, царський уряд і вся царська родина сприйняли цю тимчасову окупацію, як „законне повернення споконвічної російської землі її дійсним спадкоємцям — російським царям". Це було ясно і категорично заявлено самим царем у Львові при його відвідинах в 1915 році (початок — середина квітня) „що Галичина є невідємною частиною Росії і так залишиться назавше".

Подорожування царя по Галичині, як по провінції своєї держави, а тим більше його категорична заява щодо її майбутнього—зацікавили уряди Австро-Угорщини і Німеччини. Про намір царя щодо подорожування уряди цих країн знали заздалегідь.

Поминаючи питання чи тактовно чужі землі до мирної угоди по війні вважати „невід'ємною частиною" своєї держави і чи етично монархам відвідувати як провінції своєї держави тимчасово окуповані землі — питання іншого порядку, що ним цікавились уряди Австрії та Німеччини. Тому вони пильно слідкували за подорожуванням царя в Галичині.

Маршрути царя оберігались не тільки наземними силами, а і в повітрі. Між військовими летунами по охороні царя з повітря був і офіцер (поручник чи штабс-капітан) Ніколай Петрович Нестеров.

Чи то випадково чи австро-германці розвідали про місце перебування царя, але в повітрі з'явився ворожий літак. Нестеров кинувся своїм літаком на противника з метою збити його. Обидва літаки і летуни згинули. Це було в Жовкві. Невідомим залишилося, чому більшовики смерть Нестерова датують 1914 роком без точнішої подачі дати. Мабуть причиною цьому була смерть за царя.

Якщо бути послідовним, то варто було б усі села і міста бувшої австрійської провінції Галичини переіменувати, давши їм назви прізвищ російських вояків. Бо навряд чи знайдеться там якесь село чи місто, де б не згинув якийсь російський вояк тої чи іншої ранги підчас війни 1914 — 1918 р. р. Тоді б „нерозривна дружба" між окупантом-росіянином і поневоленим-українцем виглядала набагато імпозантніше.

Але тут справа не в тім, хто згинув, а - за що згинув. Нестеров згинув захищаючи білого російського імперіяліста — царя, що вважав Галичину „споконвічною російською землею". Смерть Нестерова повинна служити взірцем для сучасних нестерових, які мусять гинучи захищати червоного російського імперіяліста, який трактує українські землі як зв'язані „нерозривною дружбою" українського народу з поневолювачем — росіянином.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

КРОК ВПЕРЕД?

Читаючи на сторінках нашої та чужомовної преси про осяги українських спортовців на терені ЗДА, радіємо та набираємо певности, що і в цій ділянці наша іміграція докладає чимало зусиль для пропаганди українського імени. Ми маємо майже в кожній місцевості, де тільки опинилось більше число українців, поруч других наших організацій, спортові товариства, які виводять до зустрічей в чесному та лицарському змагу команди футболу, відбиванки, чи чи навіть настільного тенісу. Із цих трьох галузей активного спорту тільки футбол зумів скоро розвинутися, бо він одинокий дає грошеву базу зі вступів від глядачів для існування спортових товариств. Тому теж відбиванка та настільний теніс прийняли ролю тільки другорядних ланок. Звідомлення із Шікаґо, Дітройту, Клівленду, Ню Йорку, Елизабету, Филаделфії, Рачестеру, та других міст доказують, що ми і в спорті ростемо та кріпшаємо. Бувають, щоправда в поодиноких клюбах хвилеві заламання, які однак здоровий дух нашого спортового загалу вміло поборює. Підсумовуючи все, можна таки впевнено твердити, що українські спортовці на еміґрації крок-за-кроком поступають вперед, мимо всяких буденних труднощів, та навіть і вмисне підкладених під ноги колод від тих, кому добра слава про українців гіркіша отруї.

Від деякого часу на сторінках нашої преси та серед спортовців кружляють натяки, заклики, а то і плянування про творення української репрезентативної футб. команди, називаючи раз її саму професійною, то знову тільки професійним союз, в якому вона мала б змагатися. Тому, що в згаданій справі досі ще не виявлено точних плянів, варто б завчасу над цим питанням уважніше призадуматися. Ініціятори такого клюбу впевняють всіх навипередки, що це буде важливим кроком вперед у розвитку нашого футболу. Є однак поважні причини в це сумніватися, а що більше є побоювання, чи не може таке рішення стати для нашого спорту тут, в даних обставинах, фатальним.

Сама думка створити таку репрезентативну українську команду футболу є безперечно захоплююча, коли брати під увагу тільки можливість успіхів на грищі наших найкращих змагунів, та враз із цим великий розголос про них як українців. Вже однак багато більшої застанови вимагає устійнення форми (чи справжні професіонали), та придбання матеріяльних засобів існування такої команди. Варто звернути заінтересованим увагу хоч би на сам простий доляровий рахунок, коли наступні мої арґументи не будуть для них переконливими.

Один кошт вписання команди до проф. ліґи це чотироциферне число в долярах. Далі, немалим буде кошт винайму доброго грища, а видатки на змагання на виїзді та спровадження наших кращих змагунів дадуть в сумі такі розходи, що важко буде їх покрити навіть при дуже широкому зацікавленні цею командою наших та чужих глядачів. Треба теж приглянутись, що в ЗДА немає такої футбольної ліґи,де змагаються кращі клюби всіх стейтів, а вже напевно такою не є професійна „Амерікен ліґ", на яку звернені очі організаторів. Одинокою нагодою для зустрічей із представниками багатьох стейтів є успіхи в грах за чаші, до яких мають завжди доступ саме аматори, а є випадки (н. пр.: Чаша Аматорів Америки), де не можуть в них брати участи пофесіонали.

Тут же не можна буде вважати вдалим потягнення, коли коштом одного репрезентативного клюбу, що до речі буде льокальним, тільки професійним, втратимо так великі надбаня існуючих льокальних клюбів. Ці останні нічим не дадуть заступитися, коли йде про пропаганду у всіх цих місцевостях, а можливости їх змагатись навіть за першенство ЗДА такі ж самі як і професіоналів. Чому б нам у такому випадку не скріпити одного із існуючих сильніших аматорських клюбів?

Ще більше підстав має голос проти такого репрезентативного клюбу, якщо він і справді, а не тільки назвою, має бути професійним. Тут крім згаданих вже, але збільшених грошевих труднощів через оплачування змагунів, є сильне, і повинно бути рішальним, „проти" із чисто ідейних мотивів.

Питання, чи професійний спорт має право зловживати первісною назвою спорту, що носить ідею тіловиховання та виховання взагалі, є спірне і не нам його тут вирішувати. Цікавить нас більше те, чи ми, недержавний народ, на еміґрації, повинні так легко засвоювати цю професійність в рядах наших спортових громад, без уваги на те, скільки б державних народів на те конечне зло дали свою згоду. Державні народи виходять на існуванні в них професійного спорту настільки краще від нас, що про виховні завдання спорту, якими не цікавляться професіонали, дбає в такому випадку держава, яка піклується фізичним та духовим розвитком доростаючої молоді.

Не так виглядає на ділі в нас, еміґрантів недержавного народу, коли досвідчені спортовці повинні нести на своїх плечах подвійний обовязок: репрезентувати наш спорт перед чужим світом, та рівночасно бути виховниками для зацікавленої спортом молоді. Забути про це друге завдання, значить залишити без опіки наш доріст, та за словами одного спортового дописувача, дозволити нашій молоді тільки „виладовувати свою енергію на грищі". Чи будуть наші досвідчені спортовці оправдані, коли творячи професійну групу, відпекаються наших аматорських клюбів, та їх обов'язків у них як виховників? Чи не почуваються вони до обов'язку дати і від себе вклад (даровий) у спортовій ділянці нашого громадського життя? Чи може бути в нашому спорті місце для професіоналів, що вимагають заплати за участь у змаганнях?

На щастя всіх тих, що, покликаючись на погані матеряльні умовини та інше, хочуть стати професіоналами, дуже мало серед наших спортовців. Кожний із них, коли здоровий настільки, що може грати футбол, напевно здібний в тутешних умовинах заробити на прожиток за п'ять чи шість днів праці. Та врешті, коли такий „спортовець" задивляється на спорт як заробіткову працю, то чи можемо надіятись, що такий вже спечений професіонал довго вдержиться в цьому ж українському клюбі? Він же завжди вибирає працю краще платну, то й вибере чужий клюб, де йому більше за футбол заплатять.

Нехай рядки ці будуть осторогою для тих, що самопевно прямують до уявлених осягів, не оглядаючись часом на те, що їх „кроки вперед" можуть завести в тупик, звідкіля дорога тільки назад, коли вчасно роздумаються. Ніхто не повинен забувати про наше недавне минуле з історії українського спорту. Варто пригадати собі, чим горів наш спорт у часи поневолення на Україні, мимо всіх переслідувань та важких матеріяльних спокус з боку окупантів. Чи не були гідними подиву осяги нашого в більшости ідейного спортового загалу з часів таборового життя? Всім нам не зашкодить відсвіжити в своїй пам'яті так недавно торжественно виголошувані, чи і тихо в душі складені, приречення в хвилинах, коли ми покидали Рідний Край. Невже ж не високопатріотичні о-біти заглушила в нашій совісті безконечна жадоба гроша? Невже ж не можемо ми, іміґранти з претенсіями на „амбасадорів" України, жертвувати так малим хочби для нашої великої загальної Справи? Нехай же не буде між нами, українськими спортовцями на еміґрації такого, що в той Великий День, коли на вільній Україні залунають воскресні дзвони, не зможе з рукою на серці заявити, що і він теж хоч маленькими ділами в ділянці спорту причинився до цього нашого Воскресення.

В. С.

В 5-ту річницю смерти
БЛ. П. О. СОВ.
ІВАНА ОЛЬШАНСЬКОГО,
бувшого пароха в Хирові і бувшого капеляна У.Г.А.
відправиться
в суботу, дня 26. квітня 1952 р., о год. 8-ій в церкві св. Николая в Шікаґо при вул. Райс 2238
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ,
на яку запрошує знакомих
РОДИНА.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

(ЛИСТА ч. 43 по день 25. лютого 1952.)

НЮ ЙОРК:
(Докінчення)

Гемстед: Коляда по $5: Іван Добровольський, Джеймс Гончарів, Іван Юликов,, Станіслав Кіндзерський, Яків Мотуз, Осип Шпачинський, Микола Терещук, Олекса Волос; І. Гречин $4; по $3: М. Керич, В. Щесняк, Веренчук, М. Вовк; по $2: Д. Домитришин, В. Ґерула, о. І. Гончарів, О. Іваськів, М. Ярмонюк, С. Коханівський, М. Ковальський, Ф. Матулинський, В. Пащак, Сивульський, А. Шумило, М. Владика, Т. Захарків; по $1: М. Бобенчук, М. Островерха, П. Сюдмак.
Горнел: Михайло й Анастазія Кердна $10.
Майніола: Коляда по $5: А. Прадищук, Андрій Швець.
Ню Йорк Сіті: По $10: Володимир Коверко, Микола Котик; П. Задорецький коляда $1.50.
Норт Белмор: С. Ковальчук на коляду $5.
Рачестер: Іван Іваніс $10.
Сонсайд: Катрин Берків $10.
Ютика: Укр. Конґр. Комітет (Відділ Ютика) з свята соборности $27.23; Петро Ликтей $15; по $10: Роман Яцків, Богдан Кізик, Алексaндер Коваль, Богдан Люзняк, Степан Мельник, Іван Василик, Марія Вігак, Василь Вігак, Евстах Греба, Василь Гайдук; по $5: Зеновій Боднарчук, Роман Хойнацький, о. Саварин Дурбак, Володимир Гнатів, Алесандер Коваленко, Юліян Кушнір, Розалія Кабарська, Алексaндер Рішай, Антін Шанайда; О. і Т. Ґлодзінські $4; по $2: д-р В. Клюфас, С. Бурий; по $1: В. Гук, В. Корондій.

ОГАЙО:

Кембел: М. Штинь на коляду $2.
Клівленд: По $10: Михайло Ладан, Ярослав Сушків.
Йонґстави: По $10; Федір Гаргай, Анна Курц, Іван Тарнавський. На коляду по $5: Іван Байляк, Михайло Мартинишин, Михайло Мушинський, Марія Періг, Дмитро Проць, Юрій Присташ, Олекса Рибалт, Лука Сенчишак, Михайло Терлецький, Микола Терлецький, Михайло Валковець, Василь Венґер; Е. Ткачук $4; по $3: М. Болотенний, І. Цебряк, В. Гаврика, І. Іванюк, М. Яж, М. Козоринський, М. Лининський, М. Мартинишин, В. Мішів, М. Мигович, І. Мирдич, К. Натишак, Д. Павелко, Т. Сенедяк, М. Струк, Д. Татарин, А. Віблий, В. Борис; по $2: Т. Денис, І. Дубас, В. Гірак, Т. Гаргай, К. Гарасим, І. Гармич, О. Гнатів, М. Ярош, І. Яслик, М. Кекиш, М. Кекиш, М. Кекиш, А. Когут, П. Корочинський, І. Кравець, Г. Кураш, І. Ліщак, П. Ліщак, Г. Луць, С. Марчишин, М. Мирдич, В. Натушак, К. Остапюк, М. Панкевич, І. Павловський, К. Павлишин, О. Перегінець, П. Савицький, С. Сектор, М. Сенедяк, С. Смеречанський, В. Сухар, І. Шевчишин, П. Васильків, Т. Войтик, К. Волощак, С. Ворожбит; К. Тхорик $1.50; по $1: О. Бадовський, І. Баґан, К. Верис, Д. Боровецький, Д. Бряць, І. Бряць, В. Бульбачинський, А. Бурка, Чужовський, І. Данильчак, П. Філь, О. Гомен, С. Ярош, О. Яровецький, Дж. Калпин, А. Кравець, І. Кравець, Т. Кулинич, Г. Лукач, І. Мацейко, Л. Максимич, О. Мегес, М. Нахим, М. Павелко, А. Проник, С. Рапавий, Ф. Ріс, Д. Романко, М. Савчак, В. Сенчишак, І. Скреп, Р. Слюсарчик, П. Стахура, М. Стадник, М. Стапай, Ю. Синчак, Ю. Шляхтянчин, М. Швед, І. Терлецький, Д. Товарницький, П. Веселовський, І. Вітка, С. Вишатицький, М. Зиц.

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Линдора: М. Білович коляда $2.
Филаделфія: По $20: Українська Вільна Громада (1951 і 1952 р.р.), Петро Прус (1951 і 1952 р.р.); по $10; Володимир Боднар, Василь Чорненко, Володимир Івахів, Катря Ярош, Василь Євтушенко, Іван Калітан (1952 р.), Бронислав Кулинич, Стефанія Курчаба, Климентина Кульчицька, Степан Лукасевич, Дмитро Литвиненко, Юрій Мацьків, Степан Москвяк (1952 р.), Євген Остапович, Марія Струтинська, Ярослав Терлецький, Дочки України (42 Відділ У. Н. Союзу 1952 р.), 88 Відділ Укр. Робіт. Союзу (1952 р.), 296 Відділ Укр. Робіт. Союзу (1952 р.), Іван Васюрко, Іван Волощук, Злучені Відділи Укр. Робіт, Союзу (1952 р.); по $5: Іван Малацій, Іван Сось, Юлія Сось.
Питсбурґ: о. Іван Прокопович $10.

РОВД АЙЛЕНД:

Вест Вервік: Василь Федорович $12 (В тому на коляду $2), Б. Трембач коляда $2.

ВІРДЖІНІЯ:

Сабат: Іван Костишок з дружиною $20.

ВИСКАНЗИН:

Милвокі: Кузьма Демчак $10.
ПОПРАВКИ: д-р Іван Рижій $10, не є з Ню Йорку, але зі Стетен Айленд.

Національний Даток пересилайте:

Ukrainian Congress Committe of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

• ЗМІНА АДРЕСИ •

Усіх тих урядників відділів У. Н. Союзу і членів, що зі мною співпрацюють, прошу писати на адресу: 7250 Manse St., Forest Hills, N. Y., або кликати по тел.: BO: 8-4239 між год. 9 до 12 вполудне, або між год. 9. в 10.30 ввечорі.

Василь Загаєвич,
організатор У. Н. Союзу.

ТАРЗАН, ч. 2814. В межах досяжности.

„Ми маємо щастя!", тихо промовляв Хірам. „Тут немає нікого. Золотий кружок є в западині поза тим чорним каменем у стіні поруч ліжка".

Чи можеш відчинити це?" — шептав Тарзан. „Тіра тільки натиснула камінь", відповів Хірам — „і він відскочив".

„О, о!" — Хірам тріюмфував приємно. „Золотий кружок! Я боялася, що вона могла була його усунути".